

[Erik Kragh.]

russiske statholder i Østeuropa — men nationale regeringer.

Hele dette forhold, at man fra vestlig side søger at trænge igennem jerntæppet, økonomisk og psykologisk og på alle måder af den art, kan nok give anledning til optimisme; men vi må blot være klar over, at alle disse ting jo ikke har kostet nogen af parterne nogen indrømmelser. Der er ikke sket blot det mindste skridt til løsning af de politiske problemer, der har givet anledning til de spændinger, vi har haft, og som kan give anledning til konflikter, først og fremmest problemet om det delte Tyskland og om Berlins beliggenhed. Sovjetunionen er i stand til, hvad dag det skal være, at forvandle afspændingen til højspænding ved at afskære forbindelsesvejene til Vestberlin. Og vi må heller ikke glemme, at uanset denne løsning inden for østblokken, uanset de mange positive træk, som vi i vest jo skal gøre, hvad vi kan for at fremme, så eksisterer Warszawapagten som militær organisation stadig effektiv og uberørt af de andre foreteelser. Warszawapagtens styrker udbygges til stadig styrke, og de har med deres både nukleære og konventionelle kapacitet mulighed for at sættes ind i enhver aktion, som den politiske ledelse måtte bestemme.

Derfor har vi ingen sikkerhed for, at afspændingen vil vare ved. Vi har ikke et grundlag, vi kan bygge en fremtidig virkelig stabil afspændingsperiode på, og vi må også have lov til at spørge os selv, uden at vi lider af kommunistisk skrækelse, om den fredelige sameksistens er noget permanent i russisk politik, eller om det er en taktisk manøvre.

Jeg må måske have lov til at nævne, at den meget ansete amerikanske ambassadør Averell Harriman i disse dage har haft samtaler med lederne i Moskva i flere dage, og han berettede indtrykket af disse samtaler i en tale, han holdt den 18. august i Chicago, hvor han udtalte følgende: — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et citat —:

„Sovjetlederne er stadig overbevist om, at kommunismen er fremtiden, er historiens uundgåelige gang. Status quo er for dem en verden i revolution. Hvis den fri verden modsætter sig væbnet under-

minering og terror, beskylder Sovjetunionen os for angreb.“

Nu kan man jo afvise dette med at sige, at det er en amerikaner, og at han lider af kommunistforskrækkelse, som mange amerikanere gør, men det er nu ikke en almindelig amerikaner, der har udtalt de ting dér, det er en mand, der har et grundigt kendskab til sovjetlederne igennem mange år og til Sovjetunionens politik, en mand, der har været i Rusland, som var en af hovedmændene i atomprøvestopaf-talen, og hvis ord man ikke sådan uden videre kan sidde overhørig.

Vi må også se på andre kendsgerninger, ikke alene den kendsgerning, at de politiske problemer består, men også den kendsgerning, at der stadig står 400.000 russiske soldater alene i Østtyskland med 6.000 kampvogne, at russerne opbygger et stort potentiel af mellemdistanceraketter i Vestrusland med atomladninger rettet ind mod Vesteuropa. Derfor forekommer det mig, at vi lever i en afspændt atmosfære, når vi kan have et stort håb om, at den vil fortsætte, og vi skal gøre, hvad vi kan på alle de områder, hvor vi i øjeblikket er i gang med det, økonomisk, psykologisk og politisk.

Men når vi skal bestemme grundlaget for vor sikkerhedspolitik, vil det være mere end letsindigt at tro, at dette er noget, vi kan regne med med sikkerhed er permanent. Vi lever i øjeblikket i et Europa, hvor vi alle sammen har fornemmelsen af, at en krig er blevet en umulighed. Men vi må ikke glemme, hvorfor en krig er blevet en umulighed. Det er på grund af den stabilitet, der er opstået i Europa, en stabilitet, der hviler på NATO-alliancen, altså på de amerikanske kernevåbenstyrker og de konventionelle styrker, der står hele vejen langs med jerntæppet fra Nordnorge til Kaukasus og herunder også i Danmark.

Når vi derfor skal diskutere vor sikkerhedspolitik, er det klart, at diskussionen må i gang; men den kan i øjeblikket kun komme i gang på det grundlag, der eksisterer i dag, og der kan jo komme et helt andet grundlag om 3-4 år; diskussionen må nødvendigvis gå ud fra det grundlag, vi har i dag, og hvis vi ser på NATO, må jeg måske først gøre opmærksom på, at NATO ophører jo ikke at eksistere i 1969. Traktaten fortsætter, men de enkelte lande kan melde sig ud, og